

Psykodraama-kirjallisuutta

(Luettelon on koonnut Jarmo Manner.)

1. Klassikot

Jacob Moreno: Who Shall Survive?: Foundations of Sociometry, Group Psychotherapy, and Sociodrama

Psykodraaman "perusteos", painos loppu. Opiskelijapainosta (lyhennetty) saatavilla. Sisältää mm. laajan tutkimuksen tyttöjen asuntolan sosiometriasta ja interventioista muun perusteorian ohella. Moreno kehittää teoksessa kaikkia keskeisiä psykodraaman osia, spontaaniusteoriaa, rooliteoriaa, sosiometriaa, jne. Moreno kirjoittaa myös ilmeisesti ensimmäisenä maailmassa luovuuspääomassa ratkaisevana tekijänä yhteiskuntien menestyksessä sekä kytkee psykodraaman syvimmiltään maailmanrauhan tavoitteluun.

The Essential Moreno: Writings on Psychodrama, Group Method and Spontaneity by J. L. Moreno edited by Jonathan Fox

Morenon keskeisiä kirjoituksia opiskelijakäyttöön, painos loppu

Jacob Moreno: Psychodrama, volume I-III

Painos loppu.

Muut Morenon teokset

2. Nykyistä ydinkirjallisuutta

The Quintessential Zerka: Writings by Zerka Toeman Moreno on Psychodrama, Sociometry and Group Psychotherapy by Toni Horvatin, Edward Schreiber

Zerka Morenon kootut kirjoitukset viime vuosiin saakka. Selkeä perusteos psykodraaman monista ulottuvuuksista. Zerkaa kutsutaan usein psykodraaman toiseksi perustajaksi, hän kirjoitti paljon Morenon ajatuksia puhtaaksi.

Zerka T. Moreno, Leif Dag Blomkvist & Thomas Rutzel: Psychodraama Surplus Reality and the Art of Healing

Zerka Morenon haastatteluista koottu kiehtova teos, jossa yhtenä teemana on psykodraaman voimakas lisätodellisuus eri muodoissaan

Psychodrama Since Moreno (Innovations in theory and practice) ed. Paul Holmes.

Hyvä konferenssialustuksista koottu teos. Mielenkiintoisia näkökulmia mm. sosiometriisiin valintoihin kaaosteorian näkökulmasta. Sisältää myös Martti Lindqvistin artikkelin.

Contemporary Psychodrama by Jose Fonseca

Fonseca yhdistää psykoanalyttista näkemystä psykodraamaan luovalla tavalla. Teosta käytetään paljon Suomessa psykodraamaopiskelussa.

**Focus on Psychodrama: The Therapeutic Aspects of Psychodrama
by Peter Felix Kellermann "**

Selkeä johdonta ja kokoomateos. Käytetään opiskelun tukena.

**The Living Stage: A Step-by-Step Guide to Psychodrama, Sociometry and Group
Psychotherapy**

**by Tian Dayton, Zerka Moreno (Foreword) "Psychodrama uses action and role play as a means
to study behavior in its concrete form..."**

Selkeä psykodraamaa tuntemattomille sopiva uusi teos draaman monipuolisesta käytöstä myös yksilötyössä ja ryhmän ulkopuolella. Sisältää myös uutta aivotutkimukseen liittyvää mielenkiintoista tietoa. Teoksessa on myös käyttökelpoisia kirjallisia harjoituksia.

**Foundations Of Psychodrama: History, Theory, And Practice
by Adam Blatner**

Aikaisempi painos suomennettu. Uusin, neljäs painos laajennettu. Selkeä kokonaisteos psykodraaman historiasta, vaikutuksesta ja esteistä aikaisemmin laajaan läpimurtoon sekä nykyisestä uudesta kukoistuksesta ja mahdollisuuksista.

**The Ancestor Syndrome
by Schutzenberger "Every individual's life is a novel..."**

Kiehtova teos sukupuista ja traumojen siirtymistä sukupolvien yli ranskalaiselta psykodraaman klassiokolta.

**The Handbook of Psychodrama
by Marcia Karp**

**Psychodrama in the 21st Century: Clinical and Educational Applications
by Jacob Gershoni**

Artikkeleita psykodraaman eri sovelluksista.

**Acting-In: Practical Applications of Psychodramatic Methods by Adam Blatner (Suomennettu!
ks. alla)**

**Eva Roine: Psychodrama: Group Psychotherapy As Experimental Theater : Playing the
Leading Role in Your Own Life**

Norjalaisen psykodraamataitajan teos kokemuksistaan ja rajojen rikkomista. Mielenkiintoisia ajatuksia transaktionalyysista psykodraaman yhteydessä ja rooliteorian korvaamisesta muilla tavoin.

**Sambadrama: The Arena of Brazilian Psychodrama
by Adam Blatner (Foreword), Jose Fonseca (Foreword), Zoltan Figusch (Translator)**

Mielenkiintoinen näkökulma brasilialaiseen ja eteläamerikkalaiseen psykodraamaan ja sen luoviin sovelluksiin.

Chris Farmer: Psychodrama and Systemic Therapy

Lyhyehkö ja selkeä teos systeeminen ajattelun puolesta psykodraamassa. Systeemisen perhe- ja muun terapian juuret ovat psykodraamassa ja teos tekee näidenohjella myös menetelmiä näkyväksi.

Psychodrama (Falko von Ameln, Ruth Gerstmann, Josef Kramer)

Perusteita ja käyttöä hyvin monipuolisesti esittelevä kirja, myös psykodraaman käyttö yksilötyöskentelyssä (saksaksi).

Psychodrama-Therapie. Ein Handbuch (Jutta Fürst, Klaus Ottomeyer, Hildegard Pruckner)

Kirja käsittelee psykodraaman terapiakäyttöä erilaisten kohderyhmien kanssa (saksaksi).

3. Organisaatioihin sovellettavaa kirjallisuutta

Relationship Capital: True Success Through Coaching and Managing Relationships in Business and Life

by Carlos A. Raimundo

Rooliteoriaa ja sosiometriaa soveltava teos. Hyviä näkökulmia myös organisaatiotyöskentelyyn

Sociodrama: Who's in Your Shoes?

Second Edition

by Patricia Sternberg, Antonina Garcia

Sosiodraaman teoriaa ja eri alojen sovelluksia käsittelevä perusteos.

Psychodrama Since Moreno

by Paul Holmes "The long tradition of folk tales that make sense of the world and hold a culture together find expression in our first chapter in which..." (more

ks. yllä

Adam Blatner: Toiminnalliset menetelmät terapiassa ja koulutuksessa (Resurssi)

Selkeä johdanto psykodraamassa käytettäviin toiminnallisiin menetelmiin. Kurssikirja Suomessa opiskelun alkuvaiheessa.

Marjut Partanen-Hertell: Luova työyhteisö. Morenolainen lähestymistapa organisaation kehittämiseen. (Arua)

Psykodraamaohjaan ja konsultin tutkielma organisaation kehittämisestä toiminnallisilla menetelmillä

4. Psykodraaman kokemuksellista ymmärtämistä tukevaa kirjallisuutta

Seuraavat Martti Lindqvistin teokset avaavat psykodraamaan liittyvää ajattelua:

Unelma rohkeasta elämästä (sosiodraamakokemuksia)

Auttajan varjo (jokaisen konsultin ja auttavan peruslukemista omasta varjosta)

Keskeneräisyyden ylistys

ja kaikki muut Martin kirjat

Janhunen: Miten käytän toiminnallisia menetelmiä

Suomalainen koostekirja, jonka artikkelien taso on hyvin vaihteleva. Ei kaikin osin suositeltava.

Max Clayton ja Philip Carter: The Living Spirit of the Psychodramatic Method

Australialaisten ohjaajien ryhmäistuntojen kulkuun ja keskusteluihin pohjautuva kuvaus.

5. Rooliteoriaa ja ryhmien sosiometriaa käsitteleviä teoksia

Ann E. Hale and Donna Little: Sociometric Processing of Action Events

Työkirja sosiometrinen valintojen tutkimisesta ryhmäprosesseissa

Antony Williams: Ryhmän salaisuudet (Resurssi) (alkuper. ”Hidden Agenda”)

Antony Willams: Toiminnallinen ja visuaalinen työnohjaus (Resurssi Oy)

Williams on australiainen psykologian professori ja organisaatiokonsultti, joka on paljon kouluttanut myös Suomessa organisaatiotyöskentelyä konsulteille.

G.M. Clayton: Living Pictures of the Self (Application of Role Theory in Professional Practice and Daily Living)

G.M Clayton: Enhancing Life and Relationships (A Role Training Manual)

G.M Clayton: Effective Group Leadership

Raimo Niemistö: Ryhmän luovuus ja kehityshehdot

Psykodraamakouluttajan selkeä kirja ryhmien kehittymisestä, luovuudesta ja rooleista.

Aku Kopakkala: Porukka, Jengi, Tiimi

Psykodraamaohjaajan ja työterveyspsykologin perusteos ryhmistä ja rooleista morenolaista näkökulmaa soveltaen

Jarmo Manner: Johtaminen roolien avulla

teoksessa Taitoa, Tahtoa Talenttia (Talent Partners Oy:n juhlakirja 50 tarinaa johtamisesta)

Kirjoittaja on KTM ja psykodraamaohjaaja ja toimii johtamisvalmentaja ja konsulttina.

6. Työuupumuksen hoitoa

Tuula Grandell: Psykodraamamenetelmät työuupumuksen hoidossa (Resurssi)

Sirkka Littow: Masurkan matriisit – Psykodraamamenetelmä masentuiden ja uupuneiden psykiatrisessa kuntoutuksessa (Resurssi)

Molemmat kirjaset ovat ohjaajien tutkielmia ja tutkimuksia vaikuttavuudesta.

7. Muuta psykodraamakirjallisuutta

Psychodrama With Trauma Survivors: Acting Out Your Pain

by Zerka T. Moreno (Foreword), Peter Felix Kellermann (Editor), M. K. Hudgins (Editor),
Kate Hudgins (Editor)

Experiential Treatment for PTSD: The Therapeutic Spiral Model

by Kate Hudgins, M. Katherine Hudgins "Trauma is inescapable in today's world..." (more)

8. Sosiometriaa organisaatioissa käsitteleviä teoksia psykodraaman ulkopuolelta

The Hidden Power of Social Networks: Understanding How Work Really Gets Done in Organizations

by Robert L. Cross, Andrew Parker, Rob Cross

Hyvä verkostoja ja sosiometriaa konsultoinnin näkökulmasta pohtia teos. Vaikka morenolainen kokemuksellinen interventionäkökulma puuttuu, sopii hyvin täydentäväksi teokseksi.

9. Muuta täydentävää, psykodraamahenkistä kirjallisuutta

Olavi Moilanen: Totuus on unissa, saduissa, tarinoissa

Joyce McDougal: Mielen teatterit

Joyce McDougal: Ruumiin näyttämöt

Inspirational Leadership: Henry V and the Muse of Fire--Timeless Insights from Shakespeare's Greatest Leader

by Richard Olivier